

Joint Transparency
Register Secretariat

Läbipaistvusregistri tegevuse aastaaruanne **2018**

**Esitajad: Euroopa Parlamendi ja
Euroopa Komisjoni peasekretärid**

Saajad:

**Euroopa Parlamendi asepresident Sylvie Guillaume
ja
Euroopa Komisjoni esimene asepresident Frans Timmermans**

16. aprillil 2014 allkirjastatud läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktis 28 on sätestatud, et läbipaistvusregistri tegevuse aastaaruanne esitatakse Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni asjaomastele asepresidentidele.

Käesolevas aruandes esitatakse statistikat läbipaistvusregistri kohta 2018. aasta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini ning kirjeldatakse läbipaistvusregistri ühissekretariaadi tegevust, eeskätt seoses andmete optimaalse kvaliteedi tagamisega, käitumisjuhendile vastavuse järelevalvega ja teadlikkuse suurendamisega süsteemi kohta.

Sisukord

I. Sissejuhatus

II. Läbipaistvusregistri hetkeseis

1. Statistika
2. Registreerimise stiimulid
3. Läbipaistvusregistri veebisaidi külastused

III. Läbipaistvusregistri ühisekretariaadi tegevus

1. Läbipaistvusregistri andmete järelevalve
 - 1.1. Kasutajatugi
 - 1.2. Kvaliteedikontroll
 - 1.3. Hoiatusteated
 - 1.4. Kaebused
2. Suunised ja teadlikkuse suurendamine
3. ELi avatud andmete portaal ja läbipaistvusregister

IV. Kokkuvõte

Läbipaistvusregistri

<http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/homePage.do?locale=et#et>

veebisait:

I. SISSEJUHATUS

Läbipaistvusregister loodi 2011. aastal institutsioonidevahelise kokkuleppega Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühise süsteemina. See on üks peamine vahend, millega rakendatakse kõnealuse kahe institutsiooni kohustust edendada mitme muu algatuse hulgas läbipaistvust. Läbipaistvusregistrit kohaldatakse kõikide organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes, kelle tegevuse eesmärk on mõjutada ELi institutsioonide otsuste tegemise ja poliitika elluviimise protsessi. Tehes nähtavaks selle, milliseid huve esindatakse, kes neid esindab ja kui suurte ressurssidega, võimaldab läbipaistvusregister suuremat avalikkuse kontrolli, andes kodanikele, meediale ja sidusrühmadele võimaluse jälgida huvigruppide esindajate tegevust ja võimalikku mõju. Läbipaistvusregister on alates selle loomisest kasvanud ja sellesse on praegu kantud ligi 12 000 üksust,¹ kes on kõik alla kirjutanud ühisele käitumisjuhendile. See on maailma suurim sedalaadi vahend.

II. LÄBIPAISTVUSREGISTRI HETKESEIS²

1. Statistika

Ehkki registreerunute koguarv üha suureneb, on läbipaistvusregistri kuus jagu oma proportsionaalse suuruse poolest jäänud suhteliselt stabiilseks.

2018. aastal oli „Asutusesised lobiüksused ja äriühingud / ettevõtjate ühendused / kutseliidud“ (**II jagu**) jätkuvalt suurim jagu, kuhu kuulus veidi üle poole kõikidest registreerunutest (vt ringdiagramm 1). Nimetatud jao alajaotus „Äriühingud ja ettevõtjate ühendused“ on jäänud suurimaks rühmaks, kuhu kuulub veidi rohkem kui 40 % selle jao registreerunutest. 2018. aastal suurenes veidi alajaotuse „Ametiühingud ja kutseliidud“ osakaal (peaaegu 15 %ni) ning II jao alajaotuse „Äriühingud ja kontsernid“ osakaal oli peaaegu 39 % (võrreldes eelmise aasta 37 %ga) (vt ringdiagramm 2, II jagu).

„Valitsusvälised organisatsioonid“ (**III jagu**) oli registreerunute arvu poolest 2018. aastal endiselt suuruselt teine jagu, kuhu kuulus sarnaselt eelmise aastaga veidi üle veerandi kõikidest registreerunud organisatsioonidest.

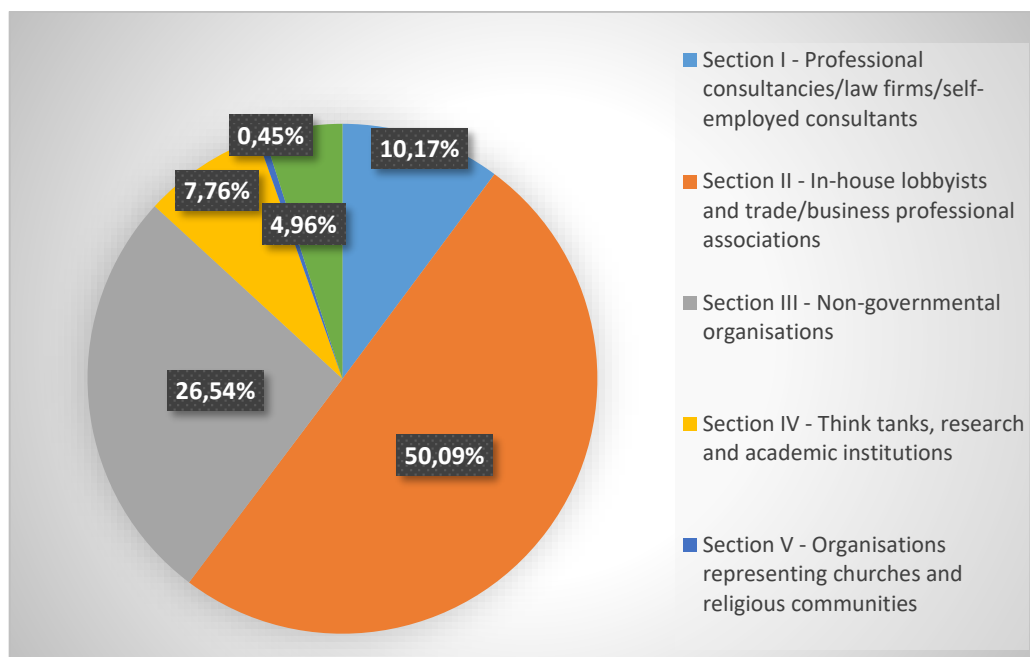
Jao „Konsultatsioonifirmad / õigusbürood / füüsilisest isikust ettevõtjatest konsultandid“ (**I jagu**) osakaal vähenes natuke: sinna kuulus veidi üle 10 % kõigist registreerunutest (võrreldes rohkem kui 11 %ga eelmisel aastal).

Vähem üksusi registreeriti järgmiste jagude all: „Mõttekojad, teadusasutused ja akadeemilised asutused“ (**IV jagu**), „Kohalikke, piirkondlikke ja munitsipaalasutusi esindavad organisatsioonid, muud avalik-õiguslikud või avalikku ja erasektorit ühendavad üksused jne“ (**VI jagu**) ja „Kirikuid ja usukogudusi esindavad organisatsioonid“ (**V jagu**).

¹ Arvestatud on ainult üksusi, mis olid registreeritud ja tegutsesid 31. detsembri 2018. aasta seisuga.

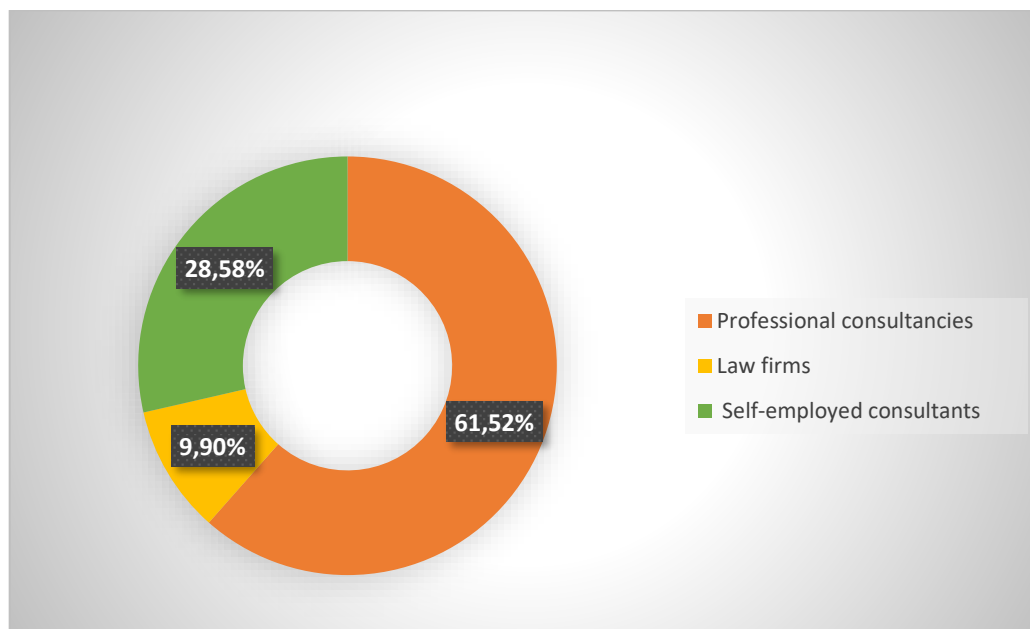
² Käesolevas aruandes on esitatud arvnäitajad 31. detsembri 2018. aasta seisuga.

Ringdiagramm 1. Huvigruppide esindajate jagunemine

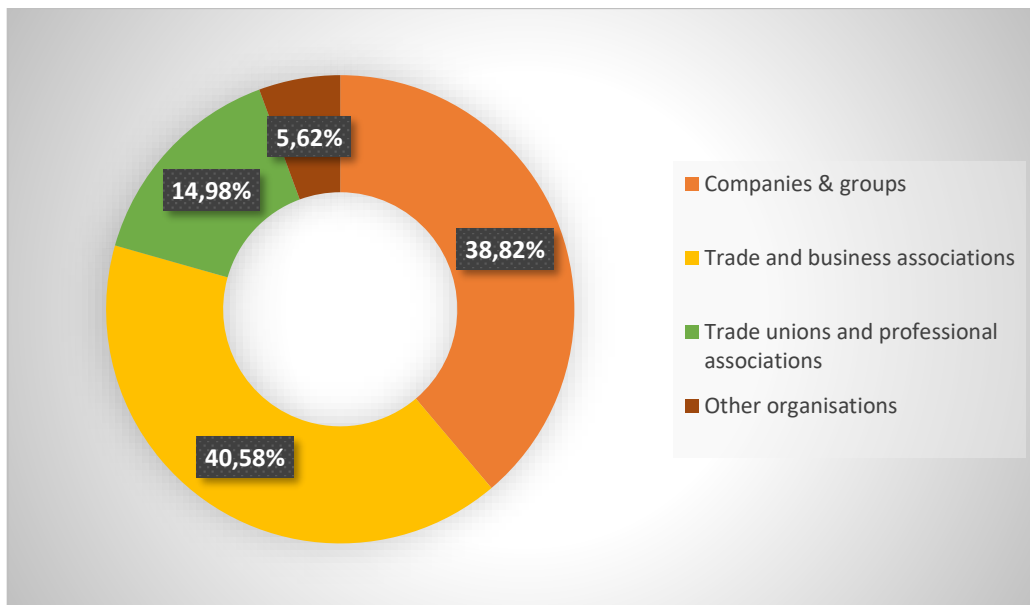
Ringdiagramm 2. Jaotus alajaotuste kaupa³

I jagu. Konsultatsioonifirmad / õigusbürood / füüsilisest isikust ettevõtjatest konsultandid

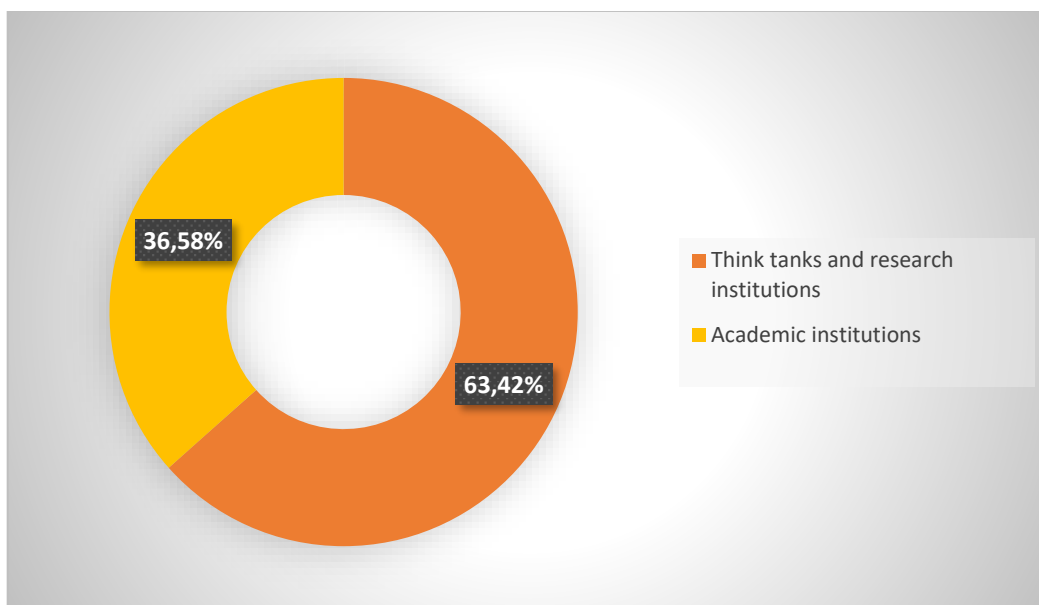

³ III ja V jaol ei ole alajaotusi, seega ei ole neid jaotuses kajastatud.

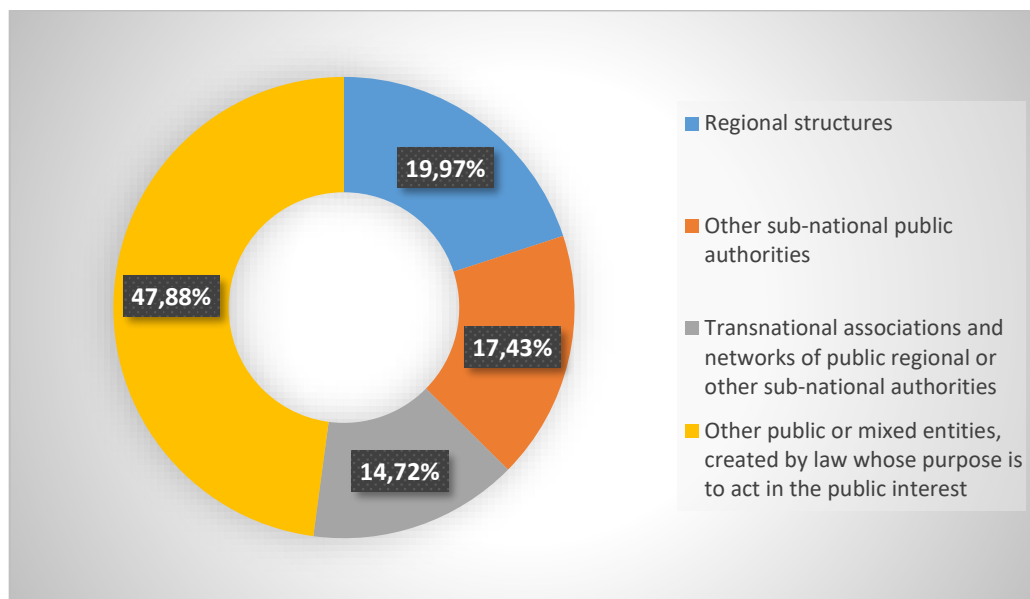
II jagu. Asutusesisesed lobiüksused ja äriühendused / ettevõtjate ühendused / kutseliidud

IV jagu. Mõttekojad, teadusasutused ja akadeemilised asutused

VI jagu. Kohalikke, piirkondlikke ja munitsipaalasutusi esindavad organisatsioonid, muud avalik-õiguslikud või avalikku ja erasektorit ühendavad üksused jne

Tabel 3. Registreerunute jagunemine

31. detsembril 2018 oli läbipaistvusregistris 11 901 registreerunut, kes jagunesid järgmistesse (all)kategoriatesse.	
<u>I – Konsultatsioonifirmad / õigusbürood / füüsilisest isikust ettevõtjatest konsultandid</u>	1 211
<u>Konsultatsioonifirmad</u>	745
<u>Õigusbürood</u>	120
<u>Füüsilisest isikust ettevõtjatest konsultandid</u>	346
<u>II – Asutusesised lobiüksused ja äriühingud / ettevõtjate ühendused / kutseliidud</u>	5 962
<u>Äriühingud ja kontsernid</u>	2 315
<u>Äriühingud ja ettevõtjate ühendused</u>	2 419
<u>Ametiühingud ja kutseliidud</u>	893
<u>Muud organisatsioonid</u>	335
<u>III – Valitsusvälised organisatsioonid</u>	3 159
<u>Valitsusvälised organisatsioonid, platvormid ja võrgustikud ning sarnased organisatsioonid</u>	3 159
<u>IV – Mõttekojad, teadusasutused ja akadeemilised asutused</u>	924
<u>Mõttekojad ja teadusasutused</u>	586
<u>Akadeemilised asutused</u>	338
<u>V – Kirikuid ja usukogudusi esindavad organisatsioonid</u>	54
<u>VI – Kohalikke, piirkondlikke ja munitsipaalasutusi esindavad organisatsioonid, muud avalik-õiguslikud või avalikku ja erasektorit ühendavad üksused jne</u>	591
<u>Piirkondlikud struktuurid</u>	118
<u>Muud kohaliku tasandi ametiasutused</u>	103
<u>Riikidevahelised piirkondlike ning muude kohaliku tasandi ametiasutuste ühendused ja võrgustikud</u>	87
<u>Muud seaduse alusel loodud avalik-õiguslikud või avalikku ja erasektorit ühendavad üksused, mille eesmärk on tegutseda avalikes huvides</u>	283

Läbipaistvusregistris tehti 2018. aastal 2 762 uut registreerimist (arvestatud on ainult üksusi, mis registreeriti 2018. aastal ja tegutsesid 31. detsembri 2018. aasta seisuga⁴). Keskmiselt registreeriti kuus 230 uut liiget (eelmisel aastal oli see arv 202).

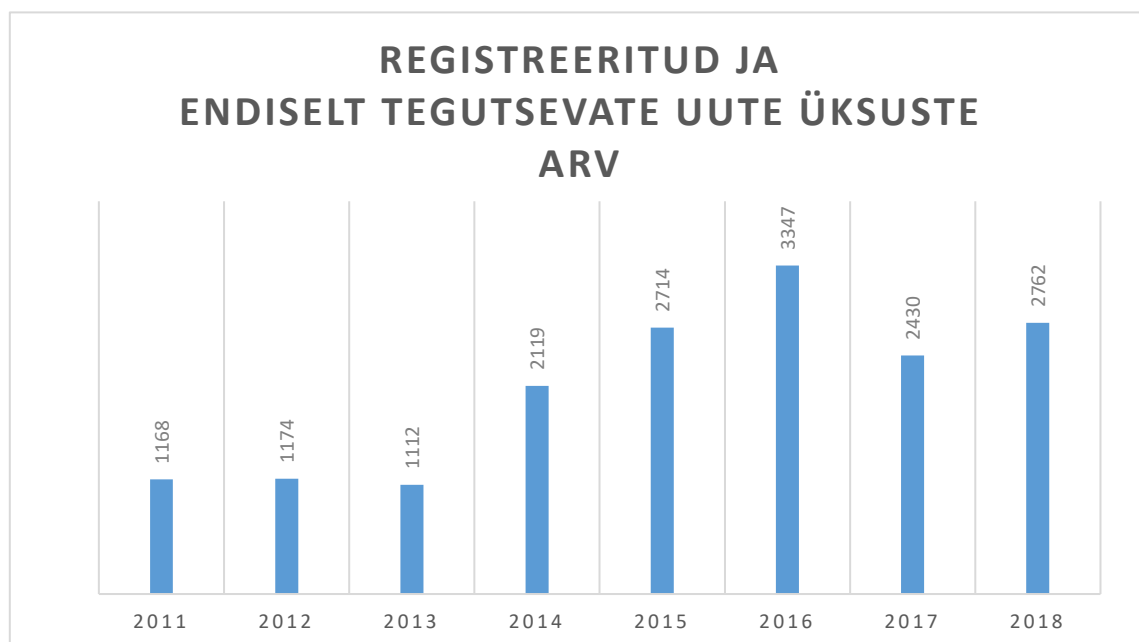
Uute registreerimiste jaotus jagude kaupa oli järgmine:

- 466 üksust **I jaos**;
- 1 143 üksust **II jaos**;
- 741 üksust **III jaos**;
- 231 üksust **IV jaos**;
- 13 üksust **V jaos** ja
- 168 üksust **VI jaos**.

Märkus:

Iga-aastast statistikat alates 2011. aastast saab vaadata läbipaistvusregistri veebisaidi statistika leheküljelt⁵.

Joonis 4. Uued registreerimised aastate järgi

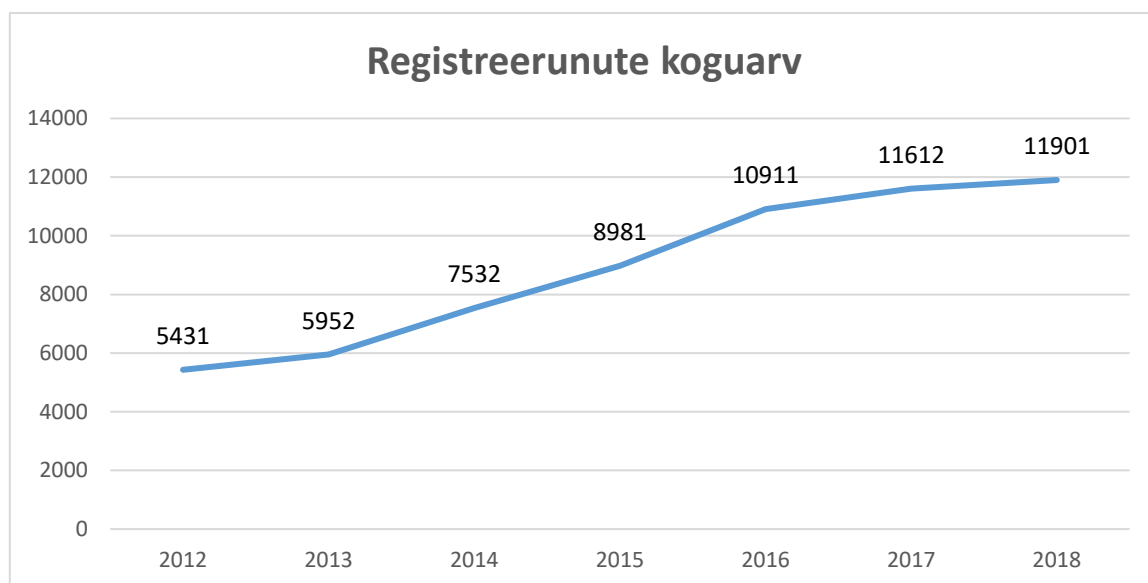
Registreerunute koguarv kasvas 2018. aastal 11 901-le (2017. aastal oli see 11 612), suurenedes veidi vähem kui 300 registreerunu võrra, ehk teisisõnu oli tegemist vaid 2,4 % kasvuga võrreldes 6 % kasvuga 2016. ja 2017. aastal vahel (joonis 5).

⁴ Võimalikud mittetegutsemise põhjused on registrist kustutamine üksuse enda poolt, eemaldamine läbipaistvusregistri ühissekretariaadi poolt pärast registreerimiseks sobilikkuse või kvaliteedi kontrolli jne.

⁵

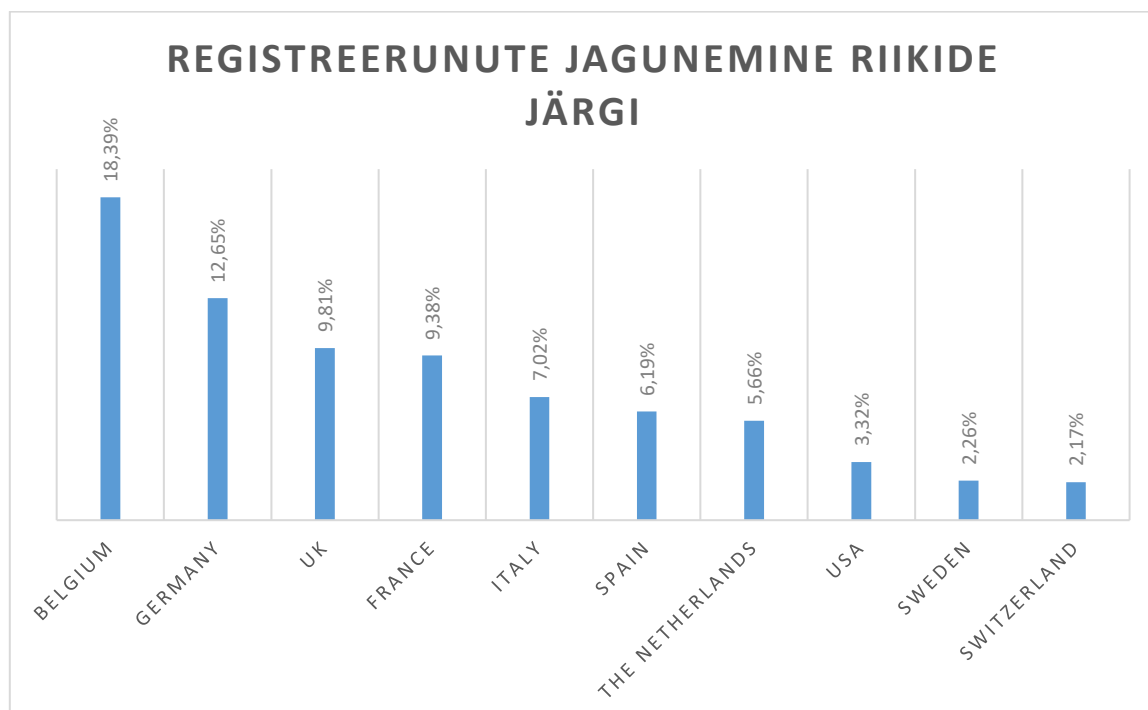
<http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/statistics.do?action=prepareView&locale=et#et>

Joonis 5. Registreerunute koguarv aastate järgi

Registreerunud, kelle peakontor asub ELis, moodustavad üle 90 % kõikidest registreerimistest, ja see kujutab endast märkimisväärset kasvu võrreldes eelmise aasta 77 %ga. Esimese kümne riigi seas on endiselt kaks riiki väljastpoolt ELi (USA ja Šveits) (joonis 6). Läbipaistvusregistris on organisatsioone kõikidest ELi liikmesriikidest ning kõikidest registreerunutest poolte peakontor asub ühes järgmisest neljast riigist: Belgia, Saksamaa, Ühendkuningriik ja Prantsusmaa. See ei ole võrreldes eelmiste aastatega muutunud. Rohkem kui 32 %-l kõikidest registreerunutest on kontor Belgias; ligikaudu 18 %-l kõikidest registreerunutest on seal ka peakontor.

Joonis 6. Registreerunute jagunemine riikide järgi – esikümme⁶

⁶ See statistika põhineb registreerunu peakontori asukohal, mis on registreerimisel märgitud. Mõnedel registreerunutel võib olla lisaks peakontorile eraldi ELi kontor Belgias.

2. Registreerimise stiimulid

Euroopa Parlament ja Euroopa Komisjon pakuvad registreeritud huvigruppide esindajatele teatavaid stiimuleid. Registreerimine läbipaistvusregistris võib olla eeltingimuseks huvigruppide esindajate juurdepääsule Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni otsusetegijatele, ruumidele ja teatud foorumitele.

Euroopa Parlamendi puhul on registreerimisega seotud praktilised eelised järgmised.

- *Pikaajaline sissepääsuluba parlamendi ruumidele* antakse üksnes registreeritud organisatsioonide esindajatele ja pärast parlamendi turvateenistuse kontrolli. Kõik kontrolli- ja lubade uuendamise menetlused on veebipõhised ning taotlused vaadatakse tavaliselt läbi 3 tööpäeva jooksul⁷.
- Euroopa Parlamendi komisjonide korraldatavatele *avalikele kuulamistele* saavad *kõnelema* tulla üksnes registreeritud organisatsioonide esindajad.
- Registreerijad saavad registri kaudu *tellida e-posti teavitusi* Euroopa Parlamendi komisjonide tegevuse kohta.
- Fraktsioonide *ürituste* kaaskorraldamisel Euroopa Parlamendi ruumides võidakse asjaomastelt organisatsioonidelt nõuda registreerimisteabe esitamist.
- Organisatsioonidelt, kes paluvad Euroopa Parlamendi presidenti oma *patrooniks*, küsitakse tõendit registreerimise kohta.

Komisjoni puhul hõlmab see järgmist:

- *Kohtumised volinike, kabineti liikmete ja peadirektoritega:* huvigruppide esindajad peavad olema registrisse kantud, et kohtuda kõrgetasemeliste otsusetegijatega.
- *Avalikud konsultatsioonid:* registreeritud organisatsioone teavitatakse automaatselt konsultatsioonidest ja tegevuskavadest nende valitud valdkondades. Registreeritud organisatsioonidelt ja muudelt organisatsioonidelt saadud vastused avaldatakse eraldi.
- *Eksperdirühmad:* teatavat tüüpi eksperdirühma liikmed peavad rühma nimetamiseks olema registrisse kantud.
- *Patrooniks olemine:* Euroopa Komisjon on patrooniks üksnes registreeritud huvigruppide esindajatele.
- *Kontaktid ametnikega:* Euroopa Komisjoni ametnikel soovitatakse enne kohtumisel või üritusel osalemise kutse vastu võtmist kontrollida, kas huvigruppide esindajad on registreeritud. Kontakte registreerimata organisatsioonidega võidakse piirata.

Akrediteering Euroopa Parlamendi juures

Akrediteering juurdepääsuks Euroopa Parlamendi ruumidele võidakse anda kuni 12 kuuks. 2018. aastal andis Euroopa Parlament sissepääsuloa üle 8 000 isikule ja rohkem kui 2 500 organisatsiooni esindajale läbipaistvusregistris (kas uue taotluse alusel või uuendamise tulemusena). See viitab teatavale kasvule võrreldes 2017. aastaga⁸.

⁷ Vt lisaks: <http://www.europarl.europa.eu/at-your-service/et/transparency>

⁸ 2018. aastal anti 8 130 (2017. aastal 7 970) sissepääsuluba 2 510 (2017. aastal 2506) organisatsioonile.

Uued arengusuunad

Alates 2017. aastast ei luba Euroopa Parlament enam pikaajalise sissepääsuloaga kasutajatel, kes esindavad organisatsioone, mille registris olek on peatatud, kasutada oma luba peatamise perioodi ajal. Nende juurdepääsu võib taastada üksnes siis, kui registris oleku peatamine lõpetatakse.

2018. aastal võeti kasutusele uus registreerimise stiimul, mis võimaldab läbipaistvusregistrisse registreerunutel tellida teateid Euroopa Parlamendi komisjonide uudiste kohta. Tellimust saab kohandada poliitikavaldkonna ja keele järgi.

2018. aastal kasutusele võetud uus funktsioon integreerib registreerunute läbipaistvusregistri profiili (PDF-vormingus) andmed, mis on seotud registreerunute kohtumistega Euroopa Komisjoniga (volinike, kabineti liikmete ja peadirektoriga). See uus funktsioon lihtsustab juurdepääsu konsolideeritud teabele ja suurendab läbipaistvust. Sellega jätkatakse sünergiat 2017. aastal loodud komisjoni eksperdirühmade ja samalaadsete üksuste registriga,⁹ mis võimaldab läbipaistvusregisril saada andmeid komisjoni eksperdirühmade registrist. Läbipaistvusregisris kuvatakse automaatselt eksperdirühma(de) nimi(nimed), millesse registreerija on nimetatud, et esindada kas ühist huvi (B-tüüpi liikmed) või organisatsiooni (C-tüüpi liikmed).

3. Läbipaistvusregistri veebisaidi külastused

Läbipaistvusregistri veebisaiti¹⁰ külastas 2018. aastal ligikaudu 365 000 külastajat¹¹ (30 416 külastust kuus) ehk veidi rohkem kui eelmisel aastal. Suurim arv külastajaid oli pärit Belgiast (29 %), millele järgnesid Saksamaa (14 %), Ühendkuningriik (8 %) ja Prantsusmaa (7,5 %). Ligikaudu 68 % külastustest olid otsesed, samal ajal kui 24 % külastajatest jõudis veebisaidile otsingumootorite kaudu. Kui vaadata keele-eelistust, siis vähem kui pooled külastustest (56 %-lt 42 %-le) tehti veebilehe ingliskeelsel versioonil, millele järgnesid saksakeelne (17 %, eelmisel aastal oli see näitaja 10 %), prantsuskeelne (14 %), hispaaniakeelne (6 %), itaaliakeelne (5 %) ja muukeelsed (16 %) versioonid.

⁹ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?Lang=ET>

¹⁰ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/homePage.do>

¹¹ Külastus on määratletud kui veebilehe esmakordne külastus. Kui sama külastaja külastab lehte rohkem kui 30 minutit pärast seda, kui ta lehte viimast korda vaatas, registreeritakse see uue külastusena.

III. LÄBIPAISTVUSREGISTRI ÜHISSEKRETARIAADI TEGEVUS

Läbipaistvusregistri ühissekretariaat (edaspidi „registri sekretariaat“) koosneb Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ametnike rühmast. Läbipaistvusregistriga seotud ülesannete täitmiseks kulub neil kahel institutsioonil kokku ligikaudu kuus täistööaja ekvivalenti.

Registri sekretariaat vastutab läbipaistvusregistri igapäevase haldamise eest ning pakub kasutajate teenust, avaldab registreerimissuuniseid, kontrollib andmete kvaliteeti, tegeleb saadud hoiatusteadete ja kaebustega, koordineerib süsteemi IT-arendust ja hooldust ning suurendab teadlikkust süsteemist ja viib ellu muud teavitustegevust süsteemi tutvustamise eesmärgil. Registri sekretariaadi tegevust koordineerib Euroopa Komisjoni peasekretariaadi läbipaistvuse, dokumendihalduse ja dokumentidele juurdepääsu üksuse juhataja; 2018. aasta juulis astus ametisse uus koordinaator.

1. Läbipaistvusregistri andmete järelevalve

Registri sekretariaat kooskõlastab uuenduslike IT-lahenduste arendamist, et täiustada läbipaistvusregistri tugisüsteemi. Sekretariaat vaatab läbi kõik uued registreerimised, et kontrollida registreerimiseks sobilikkust ja tagada registreerijate esitatud andmete kvaliteet. 2018. aastal andis konkreetseid tulemusi 2017. aastal kasutusele võetud töövahend, mis võimaldab tuvastada automaatselt registreerimiste võimalikud andmekvaliteedi probleemid. Registri sekretariaat tegeles 256 juhtumiga, mille puhul oli tegemist nn valideerimise ootel juhtumiga. Seda menetlust kohaldatakse nende registreerimiste suhtes, mida ei saa automaatselt avaldada enne, kui on selgitatud nende andmetega seotud konkreetseid küsimusi. Mitteoptimaalsete andmetega registreerimiste koguarv vähenes 2018. aasta jaanuari 6 %-lt kõikidest registreerunutest 1,5 %-le 2018. aasta detsembris.

2018. aasta lõpus kasutusele võetud uus funktsioon ei luba registreerijatel valida mitu aastat järjest varianti „Hiljuti moodustatud üksus, lõpetatud eelarveaasta puudub“. Seega on registreerija kohustatud esitama finantsnäitajad viimase lõpetatud eelarveaasta kohta, kui üksuse registreerimine toimus rohkem kui kaks aastat tagasi.

Infrastruktuuriga seoses parandati registri turvalisust ja toimivust.

Samuti vaatas registri sekretariaat läbi läbipaistvusregistri 2015. aasta rakendussuunised, võttes arvesse saadud kogemusi ja sidusrühmadelt saadud tagasisidet. Ajakohastatud versioon sisaldab täiendusi ja täpsustusi, mille eesmärk on aidata registreerijatel esitada nõuetekohane registreerimistaotlus ja registreerimine säilitada. Suunised on läbipaistvusregistri veebisaidil¹² kättesaadaval 23 ametlikus keeles.

1.1 Kasutajatugi

Registreerunute abistamiseks pakub registri sekretariaat kasutajate teenust. 2018. aastal vastas registri sekretariaat 943 individuaalsele päringule, mis tehti mitmekeelse veebivormi „Võtke meiega ühendust“ kaudu. Neist 591 päringut olid seotud olemasolevate registreerimistega ja 125 käsitlesid uusi registreerimisi; 227 sõnumit olid seotud muude küsimustega. Lisaks pakub registri sekretariaat teatavatel kellaaegadel telefoni teel tugiteenust.

¹²<http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/staticPage/displayStaticPage.do?locale=et&reference=GUIDELINES>

1.2 Kvaliteedikontroll

Kvaliteedikontroll tähendab mitmesuguseid kontrole, mida registri sekretariaat teeb registreerijate poolt institutsioonidevahelise kokkuleppe II lisa kohaselt esitatud andmete kvaliteedi ja täpsuse tagamiseks, et vältida faktilisi vigu ja selliste üksuste registreerimist, kes ei ole selleks sobilikud. Kui kokkuleppe II lisas sätestatud nõuded ei ole täidetud, algatab registri sekretariaat kirjavahetuse ja alustab registreerijatega dialoogi, et teha kindlaks rahuldav lahendus.

2018. aastal tegi registri sekretariaat 3 963 kvaliteedikontrolli, mis on rohkem kui eelmisel aastal¹³. Tehtud kvaliteedikontrollide käigus leiti 48,52 % (1 923) registreerimistest olevat rahuldavad, samas kui ülejäänud üksustega võeti ühendust seoses sellega, et nad ei olnud registreerimiseks sobilikud või ei olnud registreerimisel esitatud andmed järjepidevad. 2 040 üksusest, kellega ühendust võeti, kustutati läbipaistvusregistrist 54 % ehk 1 110 üksust ühel või mitmel järgmisel põhjusel: nende esitatud andmed ei olnud järjepidevad, korrektsed või täielikud, andmeid ei ajakohastatud, tegu oli topeltregistreerimisega või ei olnud üksus registreerimiseks sobilik. Ülejäänud 934 üksust ajakohastas oma registreerimise rahuldaval viisil, tuginedes registri sekretariaadi suunistele. 31. detsembri 2018. aasta seisuga oli kuus kvaliteedikontrolli veel käimas.

1.3 Hoiatusteated

Hoiatusteade on mehhanism, mis võimaldab kolmandatel isikutel teavitada registri sekretariaati ühe või mitme üksuse registreerimisest, kus üksus ei ole registreerimiseks sobilik või mille puhul võib esineda faktilisi vigu, või selliste registreerimata üksuste tegevuse kohta, kes kuuluvad registri kohaldamisalasse. 2018. aastal tegeles registri sekretariaat¹⁴ 22 individuaalse hoiatusteatega (neist kuus esitati kaebusena ja kvalifitseeriti seejärel ümber hoiatusteateks). Need hoiatusteated käsitlesid kokku 25 organisatsiooni, sest kaks hoiatusteadet oli seotud ühe üksusega. Saadud hoiatusteade arv oli võrreldes 2017. aastaga veidi suurem. Mõnevõrra suurenes ka registreerimata üksuste tegevust käsitlevate hoiatusteade arv¹⁵.

Kui registri sekretariaat saab teateid käitumisjuhendi võimalike rikkumiste kohta, mis kuuluvad üksnes käitumisjuhendi punkti d¹⁶ alla, käsitletakse neid teateid hoiatusteadetena, kui need on seotud võimalike faktiividega registreerijate andmetes.

1.4 Kaebused

Kaebus on teade selle kohta, et registreerunu on väidetavalt rikkunud mõnda käitumisjuhendist tulenevat kohustust, välja arvatud väited, mis käsitlevad faktilisi vigu ja millega tegeletakse kui hoiatusteadetega (vt eespool punkt 1.3).

2018. aastal sai registri sekretariaat 13 kaebust, millest kaks ei olnud kaebustena vastuvõetavad ja kuus kvalifitseeriti ümber hoiatusteateks. Viis kaebust tunnistati vastuvõetamatuks kas seetõttu, et need puudutasid küsimusi, mis ei kuulu

¹³ 2017. aastal tegi registri sekretariaat 3 624 kvaliteedikontrolli.

¹⁴ 2017. aastal saadi 20 hoiatusteadet.

¹⁵ 2018. aastal puudutas kaheksa hoiatusteadet registreerimata üksusi (seitse hoiatusteadet 2017. aastal).

¹⁶ Läbipaistvusregistri käitumisjuhendi punkt d: „[huvigruppide esindajad peavad] tagama, et teave, mida nad esitavad registreerimisel ja seejärel registriga hõlmatud tegevuse käigus, on neile teadaolevalt täielik, ajakohastatud ega ole eksitav; nõustuma, et kogu esitatav teave vaadatakse läbi, ning soostuma tegema koostööd lisateabe ja ajakohastamisega seotud haldustaotluste korral.“

läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe kohaldamisalasse, või kuna kaebuse põhjendamiseks esitati ebapiisavaid tõendeid.

Kaks vastuvõetavat kaebust viitasid sellele, et [huvigruppide esindajad](#) on rikkunud [käitumisjuhendi](#) ühte või mitut järgmist punkti:

- Punkt a: „teatama alati oma nime ja asjakohasel juhul registreerimisnumbri ning üksuse või üksused, kelle heaks nad töötavad või keda esindavad; teatama huvidest, eesmärkidest või edendatavatest eesmärkidest ja asjakohasel juhul esitama nende klientide või liikmete andmed, keda nad esindavad“;
- punkt b: „mitte hankima ega üritama hankida teavet või otsust ebaausal teel või lubamatu surveavalduse või sobimatu käitumisega“;
- punkt c: „mitte viitama kolmandate isikutega suheldes ametlikule suhtlusele Euroopa Liidu või selle institutsioonidega ega omistama oma registreerimisele vale tähendust eesmärgiga eksitada kolmandaid isikuid või Euroopa Liidu ametnikke või teisi töötajaid ega kasutama selgesõnalise loata ELi institutsioonide logosid“.

Pärast registri sekretariaadi uurimist ja asjaomaste registreerijatega ühenduse võtmist lõpetati kahest vastuvõetavast kaebusest ühe uurimine, kui asjaomased registreerijad esitasid rahuldava põhjenduse ja ajakohastatud andmed. Teise vastuvõetava kaebuse uurimine veel käis; selle puhul loodetakse saada rahuldav lahendus ja ajakohastatud andmed 2019. aasta alguses. Täiendav omaalgatuslik uurimine lõpetati registrist kustutamisega, mis tehti registri sekretariaadi otsuse alusel, mis puudutas punkti c rikkumist.

2. Suunised ja teadlikkuse suurendamine

Registri sekretariaat püüab pidevalt suurendada teadlikkust registrist. Selle liikmed korraldavad korrapäraselt sisekoolitusi (mõlemas hõlmatud institutsioonis) ja välist teabevahetust, mille eesmärk on edendada läbipaistvusregistri kasutamist ja anda selleks suuniseid.

- Euroopa Parlament korraldas oma liikmetele ja nende assistentidele, samuti teistele töötajatele 12 institutsioonisest koolitus- ja teabeüritust.
- Euroopa Komisjon korraldas töötajatele kolm tööpäeva pikkust koolituskursust pealkirjaga „Asjakohane ja tõhus töö lobiüksustega“. Lisaks sellele viidi läbi neli läbipaistvusregistrit käsitlevat koolitust vastusena eri osakondade *ad hoc* taotlustele.
- Registri sekretariaat osales ka 21.–22. märtsil 2018 Dublinis toimunud võrgustiku *European Lobbying Registrar's Network* asutamiskoosolekul ja vahetas teavet ELi eri liikmesriikide samalaadsete süsteemide korraldajatega.

Samuti tegi Euroopa Komisjon aasta jooksul 12 esitlust sidusrühmadele ja külalisgruppidele. Euroopa Parlament oli kutsutud tutvustama läbipaistvusregistrit kuuel üritusel, kus osalesid lobitöö läbipaistvusest huvitatud akadeemilise ringkonna esindajad ja üliõpilased.

3. ELi avatud andmete portaal ja läbipaistvusregister

ELi avatud andmete portaalis¹⁷ avaldatud ajaloolised andmekogumid pälvisid jätkuvalt tähelepanu. Andmekogud võimaldavad kasutajatel laadida (XML või Exceli vormingus) alla loetelud isikutest, kes on saanud akrediteeringu juurdepääsuks Euroopa Parlamenti, ja organisatsioonidest, kes on kantud läbipaistvusregistrisse (mitme aasta kohta). Samuti saab vaadata interaktiivselt visualiseeritud¹⁸ andmeid.

Veebilehel registreeriti 2018. aastal üle 8 000 vaatamise ja üle 1 700 allalaadimise.

¹⁷ <https://data.europa.eu/euodp/et/data/dataset/transparency-register>

¹⁸ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/datavisualisation/>

IV. KOKKUVÕTE

2018. aastal registreerimiste arvu kasv jätkus ja oli võrreldes 2017. aastaga veidi suurem. Aasta jooksul ühines 2 762 uut üksust. Läbipaistvusregister on praegu maailma suurim omataoline register, registreerunute arv on peaaegu 12 000. Selle nähtavus ja tähtsus huvigruppide esindajate peamise andmebaasina on jäänud samaks.

Läbipaistvusregistri käitumisjuhendi järelevaatajana tegutsedes tagas registri sekretariaat, et saadud hoiatusteadete ja kaebuste suhtes võeti nõuetekohaseid halduslikke järelmeetmeid. 2018. aastal oli jätkuvalt oluline prioriteet läbipaistvusregistri andmete üldise kvaliteedi parandamine. 2017. aastal välja töötatud IT-lahendus hõlbustab uute registreerijate registreerimist ja olemasolevate jaoks andmete ajakohastamist. Lisaks sellele, et see mehhanism aitab registreerijatel vältida kõige sagedamini esinevaid vigu, märgistab see registri sekretariaadi jaoks ära mis tahes ebakõlad, nii et sekretariaat saab võtta vajalikud järelmeetmed. See uuendus parandas oluliselt andmete üldist kvaliteeti: mitteoptimaalsete andmetega registreerimiste arv vähenes aasta jooksul 6 %-lt kõikidest registreerunutest 1,5 %-le.

2018. aastal astus registri sekretariaat esimesed sammud, et tagada vastavus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1725,¹⁹ mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist. Neid jõupingutusi täiendatakse 2019. aastal.

Seoses komisjoni ettepanekuga sõlmida uus institutsioonidevaheline kokkulepe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta²⁰ alustasid Euroopa Parlamendi, ELi Nõukogu ja Euroopa Komisjoni poliitilised esindajad²¹ 2018. aasta esimeses kvartalis läbirääkimisi kohustusliku ELi läbipaistvusregistri üle ja jätkasid seda Bulgaaria ja Austria eesistumise ajal.

- LÕPP -

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/TXT/?uri=CELEX:32018R1725>

²⁰ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-627-EN-F1-1.PDF>

²¹ Läbipaistvusregistri eest vastutav asepresident Sylvie Guillaume ning parlamendi põhiseaduskomisjoni esimees Danuta Hübner, Euroopa Komisjoni esimene asepresident Frans Timmermans ja eesistujariikide Bulgaaria ja Austria esindajad.